

colere debent tamquam caput suum. Ita ut in pluralitate Ecclesiarum omnium Orthodoxorum, quæ in tota Christiana Religione inveniuntur, unicuique sit sacerdotium, videlicet unus Episcopus per unitatem non fidei solum, verum etiam communionis omnium Episcoporum cum Capite, ex quo existit hæc unitas ab Jesu Christi Ecclesia inseparabilis. Hoc posito, de quo omnes consentiunt Theologi, certum est, J. C. instituisse Ecclesiam, quam adquisivit sanguine suo, & cui dedit fidem, Sacramenta, legem gratiæ in Evangelio suo, & Caput, qui palam teneat locum suum, quantum eidem Vicarius super terram. Verum cum illa a modicis profecta initio eo usque creverit, ut se effuderit in universam terram secundam Prophetarum Oracula; Apostoli ipsi, eorumque successores post J. C. Ascensionem fundarunt particulares Ecclesias, illas instituentes per se, vel ordinantes Episcopos, a quibus Fideles in varias dioeceses distributi in omnibus Mundi partibus regerentur. **Auctor veritas.**

Romana Ecclesia Cum Ecclesia Romana, quæ post aliquot annos ab Ascensione Christi Jesu instituta fuit in urbe Imperii totius principis, sit procul dubio omnium præstantissima, cuius magnitudinem, æque lucem cum heretico æquo animo ferre non possent, semper contra illam infurserunt, ut eandem everterent, cum interea Catholici omnes, agnoscen-tes veram bonam, propter quæ inter ceteras elucescit, non omnino consentiant de quibusdam prerogativis, quas alii quidem illi tribuant, alii vero negant; ostendi potest, quin de aliis loquamur Ecclesiis, quarum prima fuerit Romaniæ institutio; quæ excellens illius dignitas; quæ jura, prerogative, & Episcoporum privilegia; quod duobus per spectis probari potest argumentis, quæ sunt facta ex Scripturis de prompta secundum interpretationem Patrum, & Conciliorum, atque ex veteri hausta Traditione; quæ duo sunt veræ Theologiæ principia. **Idem.**

Ecclesia Explicatis variis Ecclesiæ nominibus, necesse erit singulas Ecclesiæ partes enumerare, eorumque differentias docere, quo magis Deo illius Ecclesiæ naturam, proprietates, dona, & gratias populus percipiat, & ob eam causam sanctissimum Dei nomen laudare nunquam intermitteat. Ecclesiæ autem duo præsentissima sunt partes, quarum altera Triumphans, altera Militans vocatur. **Triumphans**, est ea pars, quæ in hac vita triumphat, & in æternam beatitudinem pervenit. **Militans** vero Ecclesiæ est ea pars, quæ in hac vita persequitur, & in æternam beatitudinem pervenit. **Idem.**

Ecclesia Jam in Ecclesiâ Militanti duo sunt hominum genera, bonorum, & improborum; & improbi quidem eorumdem Sacramentorum participes eadem quoque, quam boni fidem professentur, ultra, & moribus diffimiles: boni vero in Ecclesiâ dicuntur illi, qui non solum fidei professores, & communionem Sacramentorum, sed etiam spiritus gratiæ, & caritatis vinculo inter se conjuncti, & collegati sunt: de quibus dicitur: (1. ad Timoth. 2.) Cognovisti Dominum, & qui sunt ejus. Possunt vero etiam homines aliquibus consensibus participari, quiniam sunt, qui ad hunc gradum hominum unanimitatis perveniant, certo autem seipse minime possunt. Quare ostendendum non est, (Matth. 18.) Christum Salvatorem de hac Ecclesiâ parte locutum esse, cum ad Ecclesiam eos remisit, eique, ut parerent, præcepit: nam cum illa se incognita, cui certum esse poterit, ad cuius iudicium confugiendum, & cuius auctoritati obtemperandum sit? Boni igitur, & improbi Ecclesiæ complectuntur, quemadmodum & divina litteræ, & Sanctorum virorum scripta referunt: In quam sententiam scriptum est illud Apostoli: Unum Corpus & unus Spiritus. (ad Ephes. 4.) **Idem.**

Ecclesia Hæc autem Ecclesiâ nati est; ubique supra montem sitæ comparata, quæ undique conspiciatur. (Matth. 13.) Nam cum illi ab omnibus parentum sit, cognoscatur necesse est. (Matth. 3.) Neque bonus tantum, sed malus etiam complectitur, ut multum parabolis Evangelium doceat, veluti cum Regnum eorum, id est Militantem Ecclesiam similitudo sagax in mare missa commemorat, et vel ager, in quo glebula supereminata sunt; vel arbor, in qua frumentum eam palcos continetur, vel locum virginium partum fatuli, parum prædicationibus. (Luc. 3.) Sed multo ante etiam in arta Noe, quæ non solum mundata, (Matth. 25.) sed etiam immunda animalia continebantur, hujus Ecclesiæ figuram, & similitudinem hinc invenit. (Omnia 7.) Ex eodem Catholismo.

Subordinatio Providentiâ, quæ subordinationem in Apostolorum Collegio constituit, instituit in Ecclesiâ sua quosdam gradus, per quos ad Capitis unitatem pervenitur. (S. Luc. 24.) Voluit in singulari Provinciâ Episcopos esse, qui Comprovinciales suos præficerent, & judicarent de controversiis, non sicut ac in Metropolitanis: in præcipuis urbibus, quæ sunt Regnorum capita, alios esse, qui auctoritatem habent latius extensam, cujusmodi sunt Primates; ut omnes simul pervenirent ad unitatem Sedis S. Petri, cui universalis Ec-

clesia credita fuit, & ne eorum aliquis a Capite unitate secederet, nisi simul de Ecclesiâ unitate egredere. Hinc ob causam Spiritus S. qui præfidei semper regimini Ecclesiæ, voluit ab initio, Apostolos in Concilio formam congregari, vel ad eligendum, vel ad dirigendum usum, quem Deus in iudicium fuisset, vel ad dirigendum usum, quem Deus deiles erant facturi Judæicam observantiam. Num quid congregandi erant Apostoli, Cardinales Petronius inquit in iterata responione ad Regem Britannia, ad illustrandam sententiam Scripturæ S. vel ad contentenda Traditiones siue ultro citroque, & ad articulos de fide constituendum? Haud equidem. Non erat, cur simul cogere, responderet, magnus hic Cardinalis, ut de quaestione de fide deciderent, de quibus singuli erant certissimi; neque opuserat, ut effectus suæ premâ potestatis S. Petri in ipsis palam innoscerent, ut servarent unitatem; quia in illis unum erat cor, & unus Spiritus. Sed Spiritus S. ex eo tempore proponere voluit Ecclesiæ nascenti formam, atque prototypum permanentem rationis perpetuæ, quæ illi usque ad seculum finem erat servanda. Quamobrem S. Petrus quatenus Princeps Apostolorum, & Ecclesiæ Caput congregat fratres omnes, proponit illis quaestionem, concludit, decidit, pronuntiat, quin aliquid illi adveniret. **Vision est Spiritus S. & nobis. Idem.**

Intuitu Certitudo quam habemus vivendi in Ecclesiâ fide, & Communione Sanctorum est adfectio, & communio cum Ecclesiâ Romana, quæ Mater est omnium Ecclesiarum, centrum, & vinculum quæ omnes simul junguntur, & quæ idcirco cultus est fidei earum. Hinc profertur eadem fidem, eandemque doctrinam, quam Mundi Salvator revelavit S. Petro, & quam S. Petrus tradidit veluti per manus omnibus Successoribus suis, & quæ de Pontificis in Pontificem ad nos usque pervenit per felicem inmemoramque traditionem. In Definitione autem Ecclesiæ Catholicæ tria occurrunt, quæ totam illius essentiam constituent. Primum est unitas, ejusdemque doctrinæ, & fidei professio. Credendæ sunt omnes veritates, quas Mundi Salvator revelavit Ecclesiæ suæ: Accedens ad Deum oportet credere. (Hebr. 11.) Alterum est Communio Sacramentorum, quæ instituitur propter salutem filiorum suorum, vel propter eorum regenerationem in vitam æternam: nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu S., non potest invenire in regnum Cælorum, (Joan. 3.) vel in eorum cibum, & robur: nisi manducaverint carnem Filii hominis, non habebit vitam in nobis, vel in eorum a peccatis omnibus abolitionem: Nisi pontificem venerint, omnes simul peribunt. Tertium denique est obedientia legitimis Pastoribus, quos Mundi Salvator instituit ad eam regendam, & gubernandam. Die Ecclesiæ, & si non audierit Ecclesiam, sit tibi tamquam excommunicatus. Fideles obediunt Curati, Curati Episcopos, Episcopi Primatibus, Primates Sanctæ Sedi, & Sancta Sedes J. C. Matri.

Quomodo Prout Apostoli obtulerunt, Ecclesiâ illis eos dedit Successores, qui cum ab ipsis testimonium accepissent, haberentur in eorum locum testes publici, & indubii Christianam veritatis, ac tales authentici, sollempnè modo probati. Post divini Preceptoris sui Ascensionem, Apostoli illud sibi curandum censerunt, ut duodecimum replerent Sedem, quæ per Judæ mortem vacua relicta fuerat. Alius cooptandus est, S. Petrus inquit, est illis, qui non secus ac non viderent ea, quæ facta sunt a Joanne Baptista, usque in diem, quæ Dominus in Cælum ascendit; & qui non secus ac nos testis fidei Resurrectionis ejusdem. Antequam & Mathias ad hunc dignitatis apicem attollerer, erat Discipulus, eratque terram omnium testis, quoniam rebus omnibus interfuerat; sed testis erat particularis, ideoque illius testimonium nondum erat authenticum, inquit J. C. auctoritate suffulsum. In Ecclesiâ opus erat testibus perpetuis, quibus inesse hæc omnes qualitates, ut cum eorum testimonium authenticum esset, divinum, & indubium, esset fundamentum fidei Fidelium. Quod per transmissam ostendit, quantum ordinatio, & subordinationi, quales Apostoli eorumque successores in Ecclesiâ constituerunt, sint necessariæ, & nullo modo prætermittendæ. Ephes. 4. d. 10. **Anno 1721. Mense Junio.**

Quomodo Consideremus paulisper quænam fuerint Sectæ omnes oppositæ Ecclesiæ Romanæ. Num vox publica illas constituit? Sed cuiam rei innititur? Numquid seculorum omnium Traditioni? Illæ hanc respiciunt tamquam testimonium hominum, qui errare poterant, ideoque eam rejiciunt. Numquid characteres divinitatis, quos gerit Scriptura, erunt illi testimonii loco? Sed Sectarii dicunt, characteres hos non satis esse perspicuos, & hos ab ipsis videri solum per iudicium suum particulare, eoque enim contradictionis obnoxios, ac tandem non effecere demonstrationem. Numquid innititur aliquid particulari testimonio Spiritus S. Igitur fanatici sunt, & inaniam visorum fideos: hoc enim nomine æquissimi quilibet ex eorum numero appellat eos, qui hodierna die prædicant se habere afflatum, & revelationes peculiaries de Religione. Num testimonio Prophetarum, & miraculis, quæ Sancta narrat Historia? Sed hoc est id proponere, de quo habetur quæstio; hoc illud ipsum est, de quo agit, de producendis testibus, qui semper extiterint, ex quo res acciderint, usque ad

Romana
Ecclesiæ
omnium
praestantissima,
et hæc
vera.

Ecclesiâ
duabus
partibus
constat.

Ecclesiâ
illiam
est
ex bonis
& malis.

Ecclesiâ
multis
parabolis
designata.

Subordinatio
quæ
in
Catholica
Ecclesiâ
reperitur.

ad nos: testibus, quorum auctoritas, & divinum mandatum, non secus ac fidentia, & certa cognitio, semper authenticè fuerint, publicæque notorietatis in Ecclesiâ: testibus denique, qui semper dicere poterint, ut Sanctus Lucas: Vos enim annuntiamus ea, quæ offeruntur vobis illi, qui viderunt illa ab initio, & qui ante nos Ministri fuerunt verbi; & ut Sanctus Joannes: Scimus, nos verà dicere, & verum esse credere nostro testimonio. **Idem.**

Quomodo Quamvis improborum numerus, qui sunt in Ecclesiâ, major sit, quam bonorum, hoc tamen non prohibet quominus Sancta appelletur; gratia enim, caritas, & sanctitas proprium est ornamentum, specics, & Ecclesiæ decor, ex ipsa natura proveniens; sed impietas, & iniquitas, quæ invenitur in alumnis Ecclesiæ, non quidem ex Ecclesiæ natura, sed ab externis causis procedit. Prætereâ, præ Ecclesiâ distinguat potest impietatis nota ab aliis cæcibus seu Ethnicorum, seu Judæorum, seu Hæreticorum, vel aliorum id generis, cum impietas sit communis; ubique enim invenitur impietas distinguenda immo est per Sanctitatem sibi propriam. Hæc est præstantissima ejus qualitas, illam Sanctam esse, saltem in antiquis membris suis. Melior est unus simeus Deum, quam mille filii impii. (Ecc. 17.) **Auctor Recent.**

Invisibili Invisibilis hominis anima videri potest ex motibus ejus, ita Ecclesiæ Sanctitas per sua sepe profect exercitia: Licet lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in Cælis est. Et profecto in ipsis Ecclesiæ primordiis infideles admirabantur Sanctitatem Ecclesiæ, quæ vulgare videbant in vita; & conversatione Fidelium, ut liquet ex prima Sancti Petri Epistolâ. Secundum Ecclesiæ Sanctitatem enitescit quoque in miraculis, quæ Sancti, & famuli Dei operati sunt in Fidei, Christianique Doctrinæ confirmationem. Tertio in Prophetie dono sæpius novissimè etiam hisce temporibus Sanctis viris communicata, quæ Ecclesiam admirabilem faciunt, eique conciliant infidelium Sanctitatem, & Innocentiæ celebritatem etiam apud illius adversarios. **Idem.**

Rationes Triplex est causa Ecclesiæ Catholicæ, & universalem vocamus; quarum prima est, quia omnia personarum genera admittit, cujusmodi nationis, Ratus, vel conditionis esse valeant. Altera est, quia latæ extensa est in omnem Mundi partem; tertia denique, quia tempore post Jesum Christum, Christiani Fidem eandem receperunt. Ita Catholicum dictum hominem, qui tenet fidem universalem; videlicet, qui credit quicquid creditur omni tempore, omnibusque in locis Ecclesiæ. Ceteri cæterus Hæreticorum non sunt universales; hæresis quippe eorum non est nisi igniculus aliquis inter spines, qui ad tempus vix habet aliquam, sed quam primum languet, & moritur. Denique Ecclesiam Apostolicam dicimus, quia semper factam rectamque servavit auctoritatem, legem, & doctrinam Apostolorum, qui illius Fundatores fuerunt secundum Jesu Christi institutum, & promissionem, & qui retinet adhuc Saccehonem Pontificum in Sede Apostolica. Profertur Hæretici, Tertullianus ait, nomenclaturam Episcoporum suorum, eorumque ostendant successionem ab initio, ita ut primus eorum Episcopus Fundatorum suum habeat Apollinum, vel saltem virum Apolliticum. **Idem.**

Cur impro- Ecclesiam Sanctam esse, a Principe Apostolorum tenemus eo loco: Vos autem genus electum, gens sancta. Appellatur autem Sancta, quod Deo consecrata, dedicaturque sit: sic enim cetera hujusmodi, quamquam corpora sunt, Sancta vocari consueverunt, cum divino cultui addita, & dedicata sunt; cuius generis sunt in lege veteri vasa, vestes, & aliarum; in qua primogeniti quoque, qui Deo dedicabatur, Sancti sunt appellati. Non mirum est, quam videri debet, Ecclesiam dici Sanctam, tametsi multos peccatores continet. Sancti enim vocantur Fideles, qui populus Dei effecti sunt, quæ se fide, & baptisimato suscepto, Christo consecraverunt: quamquam in multis offendunt, & quæ polluti sunt non præstant. Quomodo enim etiam qui autem aliquam professentur, & si ætis præcepta non servant, nomen tamen aristificum retinent. Quare Divus Paulus Corinthienses sanctificatos, & sanctos appellat: in quibus nonnullos fuisse perspicuos esse, quos ut carnales, & gravius etiam nominibus obnoxios. Ex Catholico Concilio Tridentino.

Terria Terria prophetas Ecclesiæ ea est, ut Catholica, nempe universalis, vocetur: quæ appellatio vere illi tributa est, quoniam, ut testatur Sanctus Augustinus, a Soli ori usque ad occasum unius fidei splendore diffunditur. Neque enim, ut in hominibus rebusque, aut Hæreticorum conventibus unius tantum regni terminis, aut uno hominum genere Ecclesiæ definit: est verum omnes homines, fide illi barbari sint, seu Scythæ, seu Persæ, seu Liberi, seu hebraei, seu famina caritatis suo complentur. Quare scriptum est: Redemisti nos deum in sanguine tuo et ex omni tribu, & lingua, & populo, & natione, & fecisti nos Deo nostro regnum. (Apostol. 5.) De Ecclesiâ dicitur David: Postula a me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terree. (Psalm. 2.) Item: Memor ero Rahab, & Babylonis scientiam me; & Homo natus est in ea. (Psalmus 86.) Prætereâ omnes fideles, qui ab Adam in bene us-

que diem fuerunt, quævis fuerunt, quamdiu Mundus exstabit, veram fidem professentes ad eandem Ecclesiam pertinent, quæ super fundamento Apostolorum fundata est, ac probatorum, qui emersi in illo lapide angulari Christo, qui socii utraque unum, & pacem illi, qui prope, & illi, qui longe annuntiant, constituentur, & fundari. Universalis etiam ob eam causam dicitur, quod omnes, qui salutem æternam consequi cupiunt, eam tenent, & amplexi debent, non secus ac, qui arcem, ne diluio periret, ingressi sunt. **Idem.**

Hæc Hæc igitur vultu certissima regula tradenda est, quæ vera, & fides Ecclesiæ iudicatur: Sed ex origine etiam, quam recitata gratia ab Apostolis dicitur, Ecclesiæ veritatem agnoscimus: si quidem eius doctrina veritas est, non recenent, neque nunc primum orta, sed ab Apostolis iam olim tradita, & in omnem orbem terrarum diffundata; ex quo fit, ut nemo dubitare possit, implet investituræ voces longe a vera Ecclesiâ fide abesse, cum doctrina Ecclesiæ, quæ ab Apostolis ad hanc diem prædicata est, adversatur. Quare, ut omnes intelligant, quam esse Ecclesiâ Catholicam, Pariter in Synodo illud divinitus additur; Apostolicam. Etenim Spiritus sanctus, qui Ecclesiæ præfides, eam non per alium genus ministrorum, quam per Apostolicum gubernat. Qui Spiritus primus quidem Apostolis tribuens est, deinde vero summa Dei benignitate semper in Ecclesiâ mansit. Sed quemadmodum hæc una Ecclesiæ error non potest in fidei, & morum disciplina tradenda, cum a Spiritu sancto gubernetur: ita ceteras omnes, quæ sibi Ecclesiæ nomen arrogat, ut quæ diabolus Spiritu ducuntur, in doctrina, & morum perniciosis erroribus versari necesse est. **Idem.**

Sed Sed quoniam magnam vim habent figura veteris testamenti ad Duplex Excitandos fideliæ animos, revocandamque rerum pulcherrimarum memoriam, cuius rei potissimum causa Apostoli his usi sunt: istam quoque doctrinam partem, quæ magis utilitates habet, Parolæ non præmittunt. In his autem illorum significationem habet Arca Noe: quæ ob eam rem tantum divinitus instructa est, ut nullus dubitandi locus relinquatur, quin Ecclesiam istam significet; quam Deus sic constituit, ut quicumque per baptismum illam ingrediuntur ad omni mortis æternæ periculo suæ esse possent: qui vera extra illam essent, quemadmodum illi evenit, qui in arcam recepti non sunt, suis scelerosis obenerunt. Alia figura est, magna illa civitas Jerusalem, cuius nomen Scripturæ sapius sanctam Ecclesiam significant. Nimirum in illa solus officio Deo Sacrificia licebat: quia in sola etiam Dei Ecclesiâ, neque extra eam usquam, verus cultus, verumque sacrificium reperitur, quod Deo placere ullo modo possit. **Idem.**

Neque Neque enim homines hujus Ecclesiæ auctores fuerunt; sed Deus Deus auctor Ecclesiæ. Neque enim homines hujus Ecclesiæ auctores fuerunt; sed Deus Deus auctor Ecclesiæ. Neque enim homines hujus Ecclesiæ auctores fuerunt; sed Deus Deus auctor Ecclesiæ.

Ne Ne unum quidem prætermittendum est verbum ex ite, quæ protulit Jesus Christus in Ecclesiâ suæ gratiam. Ex istis primus liquet, futurum, ut Ecclesiâ semper subsistere debeat; omnes demonum conatus illam labeftare non posse, neque in errore impellere. Si enim periret Ecclesiâ, vel si fides ejus nutaret, liqueret, infernum portæ, & Spiritum erroris adversus illam prævaluisse. Innotescit secundo Jesum Christum Apollis suis notandum præbere tamquam effectum omnipotentis suæ præfidium, quo illam usque ad seculum finem tuebitur; debet igitur semper esse cum illa, & eam nunquam derelinquet. Quis Omnipotentem resistere potest? Ego ille sum, cui omnis potestas desuper data est in terra, sicut in Cælo. Ego vobiscum sum, cum mitto vos ad erudiendas gentes, eisque baptismum, atque omnia Sacramenta ministranda. Ego vobiscum sum, baptizans cum vobis, cum vobis eruimus quotidie. Nulla metuenda est interpellatio, nulla dies erit, nullum momentum, quo non vere dici possit, me vobiscum esse usque ad consummationem sæculi. Id autem non solum usque ad mortem vestram Apostoli, sed semper usque ad seculum consummationem. Itaque promissio hæc non solos respicit Apostolos, sed eorum quoque Successores in ministerio; respicit Ecclesiam, quæ erudit, quæ baptizabit, quæ subsistet invitis demonum conatibus; & cui semper Jesus Christus assistet, quin illam aliquo momento derelinquat. Ipse enim ita promissit, & omnipotens est, ut præter fidem. **Idem.**

Promissiones Promissiones quas Ecclesiæ suæ Dei Filius fecit, perspicue ostendunt, Doctrinam ejus eandem esse ac illam, J. C. Promissionem doctrinam Ecclesiæ eandem esse ac Apostolorum.

Quomodo
non desint
improbi
in
Ecclesiâ,
id
est
peccatores
veluti
quominus
sanctitas
gandi
atur.

Ecclesiæ
fidem
ita
excitandos
fideliæ
animos,
revocandamque
rerum
pulcherrimarum
memoriam,
cuius
rei
potissimum
causa
Apostoli
his
usi
sunt:
istam
quoque
doctrinam
partem,
quæ
magis
utilitates
habet,
Parolæ
non
præmittunt.

Rationes
propter
quas
Ecclesiam
Catholicam,
& universalem
vocamus.

Quomodo
Apostolicam
dicimus,
quia
semper
factam
rectamque
servavit
auctoritatem,
legem,
&
doctrinam
Apostolorum,
qui
illius
Fundatores
fuerunt
secundum
Jesu
Christi
institutum,
&
promissionem,
&
qui
retinet
adhuc
Saccehonem
Pontificum
in
Sede
Apostolica.

Cur impro-
hibent quo
minus
Ecclesiæ
se
Ganda.

Quomodo
non desint
improbi
in
Ecclesiâ,
id
est
peccatores
veluti
quominus
sanctitas
gandi
atur.

Hæc
vera,
&
fides
Ecclesiæ
iudicatur:
Sed
ex
origine
etiam,
quam
recitata
gratia
ab
Apostolis
dicitur,
Ecclesiæ
veritatem
agnoscimus:
si
quidem
eius
doctrina
veritas
est,
non
recenent,
neque
nunc
primum
orta,
sed
ab
Apostolis
iam
olim
tradita,
&
in
omnem
orbem
terrarum
diffundata;

Promissiones
quas
Ecclesiæ
suæ
Dei
Filius
fecit,
perspicue
ostendunt,
Doctrinam
ejus
eandem
esse
ac
illam,
J. C.
Promissionem
doctrinam
Ecclesiæ
eandem
esse
ac
Apostolorum.

per sancte in Ecclesia administrantur: veritates omnes ca-

Quomodo... Cum dicunt Catholici Ecclesiam falli non posse in iis, que de factis sunt, intelligendum est de factis, que ad fidem non pertinent, de quibus ipsa testis non est;

In hac tam-... Una Romana Ecclesia mater est Fidelium; & una illius Doctrina est Jesu Christi Religio, in qua omnino esse oportet, ut fiamus particeps meritoque Salvatoris omnium mortalium,

Quomodo ab... Quomodo autem honor, & malis ad Ecclesiam pertinet, catholica fides vult, & consenser affirmat; ex istis tamen fidei regulis, fidelibus explicandum est, utiqueque pariter diversam admodum rationem esse: ut enim palca cum frumento in arca confusa sunt, vel interdum numbra varie inter morosa corporis conjuncta: Ita mali in Ecclesia continentur, ex quo fit, ut etiam tantummodo hominum genera ab ea excludantur, primo infideles, deinde heretici, & schismatici, ultimo excommunicati.

Ecclesia Ca-... Apertenda autem sunt fidelibus hujus Ecclesie proprietates, ex quibus licebit agnoscere quanto honore a Deo affecti sint, quibus consuevit in ea nasci, atque educari.

theatra Petri, communionis confocior: super illam petram adificatam Ecclesiam scio. Quicumque extra hanc domum agnum comederit, profanus est. Si quis in arca Noe non fuerit, peribit regnante diluvio. Idem.

At vero hoc honorum communicatio, membrorum humani corporis aptissima similitudine in Sacris litteris sepe demonstratur. Nam in corpore multa sunt membra: sed res multa sunt, unum tamen corpus constituitur, in quo singula proprio, non autem omnia eodem munere funguntur.

Utrum... Membra vero mortua, nimium homines sceleribus obstricti, & a Dei gratia alienati hoc quidem bono non privantur, ut hujus corporis membra esse desinant; sed cum sine motu, fructum spirituales, que ad iustos, & pios homines pertinent, non percipiunt.

Nemo infidias ire potest, qui minus secta omnes, recentefque factiones, ubi de Religione agebatur, semper Apostolicam sedem impugnavit, cujus summus Pontifex Caput est; prout ab Ecclesie communionem recesserunt.

Ecclesiam Catholicam Apostolicam Romanam vocamus, idque multiplici ex causa, quarum prima est, ut nosmet fecernamus, atque distinguamus ab Hereticis. Altera, quia Romana Cathedra nunquam a recto tramite alteravit, & perfectiones nullam unquam offunderet caliginem potuerunt doctrinae illius, quam accepit ab Apostolis.

S. Irenaeus adversus hereses loquens ait, necesse esse, ut omnes Ecclesie cum Romana conveniant, quoniam hec potentissimum obtinet principatum. S. Gregorius Nazianzenus ait, Romam veterem ab antiquo rectam habere fidem, eamque factam testam tueri, uti decet Dei fidem semper integram esse in urbe illa, que toti praefidit Orbis.

Comparatio... Comparatio exanimati mensu communicatione, non est inter Sanctos.

Utrum... Utrum peccatores participes sine damnatione sunt.

Heretici... Heretici semper oppositi sunt Ecclesiae Apostolicae.

Cur Ecclesia... Cur Ecclesia Apostolica Romana dicitur mater.

Secundum... Secundum doctrinam doctrinae Ecclesiae eadem est, ut Apostolus.

siam, unde Sacerdotalis manavit unitas; & non cogitant Romanos esse illos, quorum fides ab Apostolo celebratur, & apud quos aditus patere non potest perfidia. Idem.

Quibusdam Ministris non ita pridem in mentem venit asserere, se ab Ecclesia Romana secedentes, cum Valdenfibus, atque Albigensibus societatem conjunxissent: quod quavis verum esset, cum sit falsissimum: non arduum esset illis ostendere se non ideo minus esse Schismaticos; Valdenfibus, & Albigensibus nunquam habuere illum Catholicitatis, & Apostolicitatis, Unitatis, Sanctitatis characterem, qui unice decet Ecclesiam. Non later principium, atque progressus Sectae illorum; cujus ante decimum tertium saeculum nullum extat vestigium.

Protestantes nihil unquam facti solidum asserere possunt Schisma suum probaturi; quia nulla esse ratio potest, Sanctus Augustinus ait, unitatis infringendae. Sed Protestantes temere, & importune aliquos profert Scripturam locos, quos nullus unquam Sanctorum Patrum, ut illi, interpretatus est; neque aliqui Scripturam loco ad litteram sumpto probare possunt, quod in sua fidei professione se tenere fateantur.

Turbæ, & dissidia, que vexant Ecclesiam, timorem nobis injicere non debent, ut excidant ea, que pollicitus est illi Deus: Navi comparatur, ne miremur, neque scandalizetur, si procellis jactatur. Jesus Christus erat in Sancti Petri navicula, cum vehementibus fluctibus jactaretur.

Quamvis Ecclesia posita sit super fundamentum Apostolorum, & Prophetarum, tamen Jesus Christus primum est, & praecipuum illius fundamentum: est enim, ut Sanctus Augustinus ait: fundamentum fundamentorum. Apostoli, & eorum Successores, verbo, omne aedificium uni illi ininitur; ipse primus est lapis, ceteri illi superimpositi: Fundamentum enim aliud nemo potest ponere praeter id, quod positum est, quod est Christus Jesus. (1. Cor. 3.) Aedificium adeo solide incumbens vitium facere nequit. Frustra inferni potestates conjunctione facta excitant ventos, ac tempestates ad illud evertendum. Inter illas manet, aeternumque manebit, quia laevis, Frustra Tyrannorum persecutiones; frustra hereses, ille etiam, qui in Ecclesia sine latet, & que sunt periculosiores, audent huic Sanctae civitati aliquot cives illius. Semper enim longe majorem numerum recebit, ut fit holum factam testam tuetur. Beati qui inter illius pomeria nati sumus; fideles simul legum illius observatores. Haec sunt immutabiles non fecerit ad civitas ipsa. Quinam judicanditas fons est certas habere regulas, que nos ad salutem ducant,

quas non tempus, neque hominum mobilitas valeat immutare? Pater Segneri in Meditationibus.

Bona, quibus Catholica Religio ceteris praestat, nonne factis valida sunt argumenta ad illam praerendam, amplectendamque? Potestne in aliis par mentis inveniri tranquillitas? In reliquis Sectis ab Ecclesia remotis aliquid ne est, quod valeat unicum hoc verbum? Sic Dons dilaxit Munus, ut omnia, qui credit in eam, non peccet. Quicquid omnes simul habent, quicquid credunt, accedit ne ad speciem tantum hujus boni, in quo uno plures invenit divitias postquam cor nostrum concupiscere valeat? Igitur potestne aliquid jure reprehendi, quod Christianam Religionem alius praetulerit, quod eam fuerit amplexus, quod eidem fortiter haretat? Pater Antonius de Sancto Martino a Petta.

Afferere Ecclesiam falli non posse, est veritatem asserere, que nunquam esset in dubium vocanda ab infensibilibus Ecclesie inimicis, & de qua nobis vocanda ab infensibilibus Ecclesie inimicis, & de qua nobis vocanda oportet: videmus enim in Evangelio, Filium Dei praecipiente, ut ad eam confugimus tamquam ad oraculum, ubi agitur de fide, atque ejus decisionis sequamur, tamquam decretorum iudicium: Si Ecclesiam non audierit, si tibi homines, & Publicanus. Hinc Haretici, ad evitandas hujus Ecclesie censuras, & fulmina, aliam sibi ad arbitrium concinnarunt, cui tenentur, quamvis inviti quamdam infallibilitatis speciem tribuere, sine qua nullum erroribus suis locum possent allinere: Itaque nos inter, & illos hoc agitur quaestio, quoniam sit haec Ecclesia, cui infallibilitas ita inheret, ut separari nequeat, quin evortatur. Qua in re affirmo, cum haec infallibilitas nequeat subsistere sine illis characteribus, qui Romanam fecerunt Ecclesiam a ceteris factis, & qui ita connotati sunt, ut ne locus quidem adit errandi, ad hanc unice pertineat, ideoque quicumque ab illius sensu recedit, simul recedere a veritate, & necessario labi in errorem. Hi autem illi characteres, qui nonnisi vera convenire possunt Ecclesie sunt potissimum tres, unitas, perpetuitas, & universalitas, quod ne unus quidem ignorat. Sed quod fortasse non omnes sciunt, hoc est, infallibilitatem, qui maxime essentialis est ex characteribus Ecclesie verae, ex aliis tribus per necessarias conclusiones inferri. Auctor Sermonum in omnia argumenta.

Ecclesia, ubi de fide agitur, errare non potest, quia una est, unde sequitur eas omnes, que ab haec recesserunt per schisma, necessario in errore versari. Inferri potest hanc eandem Ecclesiam falli non posse, quia est perpetua, unde inferendum est, eas que non fuerit semper, & quae, ut illa, repetere nequeant ipsum veritatis fons fontem per feriem nunquam interpolatam, nonnisi mendacii Spiritu esse posse inspiratas. Denique argui potest Ecclesiam hanc esse infallibilem quia Catholica est, hoc est universalis; ideoque illas, que non habent hanc extensionem in universam terram, nequaquam regi Spiritu veritatis. Verbo; unitas membrorum omnium in eadem doctrina; perpetuitas omnium temporum repetendo primam ipsam originem sine interruptione; universalitas omnium locorum per extensionem suam in omnes mundi partes unum hunc imperium suum non veritatis solum, verum etiam infallibilitatis Ecclesie. Idem.

Iterum dicam, Ecclesia una est. Hec profertur in Symbolo, Credo in unam Ecclesiam, & nemo Christianus est, qui id non fateatur, quemadmodum unus tantum esse potest Deus, ita unam tantum esse posse Religionem, ideoque unam Ecclesiam, que coetus est eorum omnium, qui profiterentur illam per unionem ejusdem fidei: unum Dominum, una fides, inquit Apostolus. Tamen non fert animus huc immorari ad probandam hanc Ecclesiam unitatem, quam ipse etiam heretici fateri tenentur, & quam irrita labore in partibus suis invenire conantur, quamvis schismate separetur. Animadverto solum cum Sanctis Patribus, Doctoribusque, unitatem hanc ex duabus rebus precipue desumi; scilicet ab eodem Spiritu, qui eam regit, & ab eadem doctrina, que omnia membra connectit; & inde affirmo posse perspicue concludi, veritatem, & infallibilitatem illi esse esse essentialia, ac ipsam unitatem. Ecclesia una est, quia unus est Spiritus vivificans, qui illum gubernet, & regat: unum corpus, & unus Spiritus, inquit Apostolus; & inquit, quemadmodum in corpore naturali, & vivente uno tantum est spiritus, quo animatur, ita Corpus mysticum Jesu Christi, quod est Ecclesia ejus, animari Spiritu sancto, qui Ecclesiam ducit, atque gubernat. Hæc duo sunt, que unum hinc coherent, & unam ex altero consequuntur: unum ibi spiritum esse, ubi corpus est unum; & usum ibi corpus esse, ubi una tantum est Anima, & Spiritus. Idem.

Quamvis Ecclesia ex fidelibus tantum coalescat, qui omnes in unum corpus juncti sunt, non inde sequitur, neminem esse in Ecclesia, qui possit male Sacramenta administrare, & aliquem errorem docere; quippe Jesu Christi promissiones factæ sunt Ecclesie tamquam corpori, non autem privatis, qui sunt ejus membra. Fuerunt semper, semperque erunt in Ecclesia homines, qui errorem, & vitium in illam invehiere conabuntur; sed semper confusi fuerunt, & confundentur. Privati falli possunt in Sacramentorum administratione, & in doctrinis suis. Sed corpus Ecclesie

Jure Christianam Religionem ceteris praerit.

De Ecclesia infallibilitate.

Ecclesia ubi unus est Deus, ita unum tantum esse potest Ecclesia.

Quomodo autem unus est Deus, ita unum tantum esse potest Ecclesia.

Nonnulli, qui delirare, quod ad hunc in Ecclesia errorem fecerit, & vitium.

ea doctrina, quam a Majoribus suis acceperunt. Ecce hinc quidem publicum testimonium, Protestantes reliquise eorum doctrinam, a quibus eruditi fuerant, atque baptizati: Inde vero nullum huic simile testimonium asserri potest, ante ipsos, Ecclesiam, a qua secesserunt, reliquise doctrinam Patrum suorum, sed e contra perpetuum testimonium ipsam nunquam ab ea discessisse. Quid unquam prohibere potest, ne dicamus, Protestantes innovasse? Universale testimonium illos redarguit, & clamat Doctrinam eorum illam non esse, quam ab Apostolis receperunt, & que illis tanquam Apostolica tradita fuerat. Idem.

Quam sit vis Ecclesie Catholicae.

Catholica Ecclesia sola suffulta est perfecto testimonio, quod veluti gladius anceps altera ex parte ferit infideles, ex altera autem hereticos. Confundit infideles, qui fatentur ea, quae J. C., & Apostoli docuerunt, sed qui illos fatentur negant dignos fuisse, eiusque obtinendi maximo eorum testimonio, quod nunquam in dubium revocari possunt; videlicet ex factis publicis, J. C., & Apostolos infinita operata fuisse miracula, in quibus palam apparet digitus Dei. Confundit Haereticos, qui agnoscunt auctoritatem J. C., & Apostolorum, sed qui negant doctrinam eorum non esse ab illis profectam. Ostendit illis etiam non sine maximo id genus testimonio, quod in dubium vocare per rectum sensum non licet, J. C., atque Apostolos docuisse articulos fidei. Mox autem factis id genus levibus obijcere argumenta, hoc sane est ridiculos homines imitari, argumentis probare adnitentes, aliquid fieri nequaquam posse, cum interim illud probatum videant pluribus oculis testibus, de quorum bona fide dubitari non potest. Protestantes profecto non satis affectu sunt Dei mentem, qui ut Religionem certam efficeret, illam pendere voluit a factis. Ipsi ideam hanc evertunt, eamque pendere volunt a theorematibus, in quibus in infinitis aberrant ratiocinationes, & in excessibus abeunt sententias secum invicem pugnantes. *Papin, qui supra.*

Deus in Scriptura passim nos remittit ad Ecclesiam; quia scire, quid Ecclesia doceat, factum est. Protestantes hoc factum in theorema convertunt, & iniquit; Ecclesiam non esse audiendam, ut veritas innotescat. Proposito aequo ridiculo, ac illa, quae sequitur: Magistratus consulendum non est, ut Legis sensum assequamur; sed inquirendus est legis sensus, ut inde innotescat qualis esse debeat Magistratus. Voluit J. C., nos parere Ministris suis, illis saltem quorum vitam rationem vel per se, vel per Ecclesiam legem non improbare: *Qui nos audit, me audit, (Luc. 10.)* dicebat illis. Id voluit J. C. quia factum est scire, quoniam sint Ministri a Deo constituti, & qui per regularem ordinationem, quae nunquam interpolata fuit, replent locum Apostolorum. Factum est scire, quoniam ex illis nihil unquam mutare voluntur in fide, quam a Patribus suis acceperunt. Denique aliud quoque factum est, scire quid hodierna die doceant, & quod profiterentur semper traditum fuisse ab ipsis Apostolis usque ad haec tempora sine ulla intermissione. Haec igitur omnia facile sciri possunt, & plena cum certitudine. Sed Protestantes haec facta omnia in totidem convertunt rheoremata: dicunt iudicandum non esse de ministerio, neque ex authentica ordinatione, neque ex regulari successione, & non interpolata, neque ex professione, quae semper fieri potuit de doctrina non mutanda. Unde igitur iudicium ferendum est? *Ex veritate. Veri J. C. ministri illi sunt, qui detegunt verum sensum verbi Dei. Non refert utrum missionem habeant, necne. Non refert utrum professi fuerint se mutatos, vel secus aliquid in fide, quam acceperunt. Id unum queritur, ajunt, qui nulla habita horum factorum ratione, hodierna die prodierit melius de his Evangelii Mytheris eruditus. Videlicet Protestantes omnino volunt quocumque pretio, sumptibus etiam recti sensus, transire de via vera, & infallibili ad viam incertitudinis, & fortasse etiam erroris, & quin iudicent de intentione Dei, & secundum ordinem naturae veritatis theoreticis per veritates de facto; volunt per theoreticas veritates de veritatibus de facto ferre iudicium. *Papin, qui ut supra.**

Verum, inquit Protestantes, potestis ne improbare consilium a nobis intum sequendi veritatem? Nunquid non ne unice veritatem sequi oportet? Procul dubio, neque aliter Catholicis sentiunt. Sed querendum est undenam veritas cognosci poterit, & qua methodo uti debeamus ad eam inveniendam, quae recto sensu probetur. Sensus communis docet de factis iudicium ferendum esse per probationes de facto; non autem per theorematia. Scientia theoretica per argumentationes percipiuntur; sed cognitio de factis non potest acquiri nisi per intuitum, & auditum probationum de facto. Haec methodus est rationis ipsius, quae sane methodus innititur aeternae Sapientiae, methodus, quae una est ex primis veritatibus, quae sunt immutabiles. Methodum hanc evertere, velle de factis iudicare per theorematia, adeo parum expedita via est ad inveniendam veritatem, ut sit potius sus, deque rerum naturam permiscere, & veritatem sensus communis excidio tumulare. Quae de facto sunt non nisi sensum testimonio cognosci possunt. Tamen Protestantes de illis iudicium ferre volunt secundum ideas, quas sibi secundum imaginationem suam sibi proponere placeat. Non igitur mirum, si aberrant. Sectae omnes similes esse videntur multis navibus, quarum nau-

Idem sequitur argumentum.

te ita sunt vel rudes, vel temerarii, ut acu magnetica uti nolint itineris sui duce. Desistit duce, licet omnibus sit consilium eodem tendendi, prorsus oppositas sequuntur vias. Tamen eorum quisque credere vult se veram arripuisse viam, & clamoribus, atque conjecturis vel per suadere conatur aliis. Omnes aequae dementes sunt, ne illis quidem exceptis, quibus forte contigerit illud, quod querunt, iter invenire. Sed extrema est eorum dementia, cum nacti navim, quam certa dirigit magis boream indigians, & quae illos tum iter monstrare potest, ducem spernunt, navim hanc aberrare contendunt, idque probare volunt argumentis, & constanti, atque invariabili directione conjecturarum suarum praerunt vanitatem. *Papin.*

Frustra Protestans ait: *Sensum habeo interiorum, persuasionem internam intuitum. Nihil extrinsecus video fidei fundamentum, quod prorsus eum sit, Spiritus sanctus me illuminat, atque intus me determinat. Gratia illius memysidus est, magister meus. Merx illusiones!* Hic non est Christianismus. Nemo negat, se intus egere ope gratiae, quae mentis oculos aperiat, & Cali viam monstrat; quemadmodum Natura calleat opus est nauticum artem, ut sciat, quoniam sibi eligenda sit via; sed praeterea extrinsecus indiget paxide Nautica, vel stella fixa, ut inde certe cognoscere valeat, quoniam sibi sequenda sit via. Non satis est ipsum tenere sibi in Africam iter, meridium versus flectendum esse iter; eo nunquam ferri poterit, si in mari positus non habuerit exterius aliquid obiectum, quod illi meridiem ostendat. Hoc ipsum de Religione dicendum: non satis est, ad hoc ut salvus sim, scire veritatem mihi esse amplectendam; neque sufficit, gratiam mihi mentem in specie veritatis sequenda; atque cor meum ad illam expiendam praeparasse. Oportet etiam, ut actu mihi veritas ipsa ostendatur; hoc est, necesse est ex duobus alterum, ut vel illam mihi revelet Deus immediate, ut olim prophetis, vel ut aliquid exterius obiectum mihi illam indiget, & infallibili modo tradat cognoscendum. Hoc autem obiectum exterius non nisi in Catholica Ecclesia reperio. *Papin.*

Christiana Religio praecipit, ut nosmet subijciamus sed ratione ducti, non casu. Praecipit, ut nosmet subijciamus hominum ritu, non brutorum; & Protestantes calumniantur Catholicos, cum se fatentur caecos, ac sine ulla ratione subijcere, illi quidem absolute, & sine ulla exceptione subijcitur; sed illos nequaquam sine cognitione id exequi probatur, quia ab illis nequaquam impetrabitur, ut eandem praestent obedientiam alteri auctoritati, quae non sit Ecclesia illius, quae sine ulla oppositione semper Catholicae titulo decorata fuit. Si negligentia, ac stupiditas corrupti populi efferet, ut temere nimis calumniatoris, vel haereticarum tyrannidem, per legitimam auctoritatem usurparet, praeter quam quod id illam non excusaret, facta in illis ipsis non ideo minus essent certa: neque minus verum esset, Christianam Ecclesiam formaliter a Deo imbutam fuisse divina auctoritate, populum Jurdorum eadem eorum fuisse, & deinceps eandem auctoritatem non alteri Societati fuisse collatam; ideoque uni Catholicae Ecclesiae jus esse utendi auctoritate in Religione, damnaandi cultum, & doctrinam aliarum Societatum: verbo, agendi, ut Matrem decet, & invigilandi hominum omnium salutem; quoniam re ipsa una illa est Sponsa J. C. Religionis saltem haec fortasse agendi rationem imitabuntur, cum illi vires non deperunt: hoc fieri potest; sed id facientes exercebunt tyrannidem innoxiam usurpationis, mendacii, erroris; cum Ecclesia exerceat auctoritatem sibi palam collatam a Deo. Praeterea animadvertendum est examen non esse malum, nisi cum proficiscitur ex principio ambitionis, & contendit se attollere super Concilia, & universam Ecclesiam; sed e contra laude dignum esse, cum oritur ex principio humilitatis, cum pro obiecto habet nostram imbecillitatem, & pro fine nostram Ecclesiam submissionem. Tale examen est hominis, qui in Schismate natus, ad examen revocatur, utrum iure sibi ablatum fuerit quod quilibet praeter suum cuique lumen, & qui persuasum est, se patrem esse non posse, ut regat se ipsum, ubi agatur de religione, fatetur, sibi semper sequendum prevalere. Haec est explicita promissio J. C. quam non praestare non potest, & quae sufficit ad persuadendum, ipsum permittere non potuisse, ut Christiana societas fuerit simul florentissima, maxime visibilis, vetustissima, & ad cognoscendum facillima, & simul doctrinam haberet, & cultum adeo corruptum, ut non esset amplius ad salutem via. Verum si nunquam desuere in Ecclesia ad salutem acquirendam subsidia, iure affirmare possumus Ecclesiam nunquam aberrasse; quia errare est egredi evia, & Ecclesia nunquam a via salutis discessit, si nunquam amiserit salutis subsidia. Quamvis etiam aliqua accidisset mutatio in iis, quae neque ad fidem pertinent, neque ad mores; in hoc

Peculiaris Protestantis sensus circa illud est.

Ecclesia, & Religio rationabilem requirit submissionem. Quomodo & in quo consistat.

Fideles per fidem, & proprium examen certo scit: se ab Ecclesia a salute via non esse moveri.

hoc tamen errare dicendum non est, quia non ideo fuisse de via salutis egressa: Sed non solum per fidem, & Jesu Christi promissionem certi esse possumus portas Inferorum nequaquam prevaluisse contra Ecclesiam, & ibi omnia inventiaria ad salutem media, & nihil in ea reperitur, quod ipsam impugnet, ac diruat; quod ipsa docet experientia, oculi, & examen facti. *Papin.*

Corpus sine unione, & partium suarum relatione, & officio nequit subsistere. Haec omnes aliae ad alias invicem referri debent, ab eodem pendere capite, eisdemque centro innazere, alioquin Corpus dissolvitur, ac necessario perit. Igitur ad Ecclesiam incolutam nihil video magis necessarium, quam regimen Ecclesiasticum, quale illud est Ecclesiae Latinae. Quin dammandus sit Episcopi unius primatus, & auctoritas intra aquos cancellos coercita, nihil mihi videatur accommodatius ad continendos Fideles omnes in eicem conjunctos, & efficiendum, ut omnes se se mutuo tanquam fratres respiciant. Si rite ad examen revocentur mala omnia, quae ex secessione, atque schismate proficiscuntur: laqueib; fortasse nullam majorem Ecclesia contingere posse calamitatem, quam scilicet esse in partes, & vix, & ne vix quidem legitimam fingi posse scilicet causam, quia malum, quod proficiscitur ex hac Ecclesiae laenica, semper longe deterius esset malo, quod per scilicet hanc evitari quaeratur. Si omnes Schismatici intelligerent, quantum necessaria sit inter Christianos omnes unio, non solum ad inspirandum ultra citroque mutuum caritatem, & fraternum amorem, qui est anima Christianae religionis, verum etiam ad Ecclesiae incrementum, christianae fidei propagationem, ferendamque in omnes terras lucem Evangelii, fatentur, quo magis regimen Ecclesiasticum innititur unitati, eo magis unio conferre, eo aptius esse ad retinenda omnia Ecclesiae membra, & eo magis ad perfectionem accedere. Patenter fingi non posse ideam regiminis perfectioris illo, quod in Ecclesia Catholica viget, & quod est, eritque semper propterea florentissimum ceterorum. Patenter, interesse omnium non solum Protestantium, sed Graecorum, Asiaticorum, aliorumque semet huc subijcere regimini, redire ad hanc disciplinam, & unitatem. Si quid faceret Svangelii potest extingui, sane id possunt secessionis, atque schismatis procellae; si quid prodesse potest, ut fulgidius insteat, eiusque splendor nationibus omnibus illuceat, hic erit ignis caritatis, qui inflammari, & insignes effectus producere non potest nisi per concordiam, atque consensionem. Plura ligna magis excitare ignem non possunt, nisi simul ardeant, & simul suas flammam confocient: Divide omnium Christianorum corda: ea invicem divelle; lumen eorum extinguetur, & calor per semet ipsum interibit. Coniunge omnium Christianorum corda, & inde lumen existet, & ardor, qui certissime in terram universam se effundat. *Papin.*

Etiam si Protestantes in articulis quibusdam rationem haberent, exempli gratia, etiam omnino probari non possent Sanctos audire preces Militantis Ecclesiae, & Ecclesiam extra gradus incommodum non posse populo calicem refecturere (neque enim alios articulos video, in quibus ulla sit species supponendi Protestantis rationem favore posse) haec omnia non satis validum esse argumentum Schismatici, atque secessionis: In his quippe rebus submissio, & silentium Deo longius graviora fuissent, quam hujusmodi Sacrificium! Opus Christiano viro dignius fuisset futurum sacrificare caritati, & paci Ecclesiae dispositiones adeo parum necessarias; & aequo animo tolerare quidquid obijcendum occurreret, quam hujusmodi transactionibus Christianam Caritatem, unionem, & Ecclesiae tranquillitatem sacrificare! Ceterorum Catholicis non solum omni culpa caret in iis, quorum nomine a Protestantibus insultantur; sed quamvis in re aliqua fallerent, praeterquam quod id accideret in re, quae nequaquam officeret salutem, eorum error non esset cum erroribus Protestantium comparandus, neque Spiritui Evangelii contrarius. Catholicis semper Protestantibus praepollent, & iure, ac merito illud ipsis dicere possent: Cur videtis festucam, quae est in oculo fratrum vestrorum, trabem vero, quae in oculis vestris est, non videtis? *Idem.*

Cum apud Protestantes singuli Doctores, quantum possunt, alios obstringant, ut sententias suas subseribant, & nullum habeant Supremum iudicem, qui illos simul valeat conciliare, & cuius iudicio debeant acquiescere: nemo aegre, & gravate ferre debet videns fratrem suum a se dissentientem, qui secessionem facientem, ubi cogendus fuerit, ut alienae opinioni subseribat, vel illum doceat. Cum secesserint illi ab Ecclesia Romana per libertatis principium, cumque privati necessitatem imponunt proprias tantum ideas sequendi; iuxta hoc idem principium, damnae non possunt divisiones, & schismata, quae iugiter apud illos subsoriri consueverunt. Hinc fit, eodem tempore, quo ipsi semet sequeuntur, & vicissim ab aliorum commanione secedunt, illos non audire sibi invicem palam inferre crimina, quod a via salutis abhorreant; omnes enim Scripturam sequi se contendunt, cumque singulis sit par jus illius

Handly Bibl. Theol. Conc. de Myster. Tom. V.

explicanda, nemini jus est accedendi fratrem eo nomine, quod a Caeli recesserit via; cum inter ipsum de hac Scripturae explicatione nequaquam conveniat. *Papin.*

Fideles omnes fateri tenentur unam duntaxat esse Ecclesiam veram, & legitimam Agni sponfam, extra quam nulla salus est; quia qui Ecclesiam non audit, habendum est tanquam Ethnicum, quia Deus illi semper pollicetur esse opem Spiritus sancti: ipsa fundamentum est, & fulcrum Veritatis secundum Apostolum, ideoque errare non potest. Illa potestatem habet nos subijcendi, & cogendi, ut legibus illius pareamus. Quicumque audit illam, audit Filium Dei, & hunc contemnit, qui contemnit illam. Quamvis non desinat in illa pravis imbuti moribus homines, ab illa ideo secedere nefas est. Spiritus S. nunquam deserit Ecclesiam suam, quamvis nonnullorum Ecclesiasticorum vita corrupta sit, & pravi exempli. Nota: ex quibus distinguitur non sunt aequivoce, sed propria, & peculiare. Non licet interpretari, & intelligere Sanctam Scripturam aliter ab Ecclesia verae interpretatione. Denique superbia est non ferenda praertere proprium sensum Ecclesiae universalis iudicio. *Institutio Catholicae Parisiense.*

Rufinus libro primo Historiae suae Capite quinto narrat, Imperatorem Constantium, ubi audit quod a Nicena Synodo sancitum fuerat, illud tanquam sententiam de Caelo ipsam acceptasse, & professum fuisse, se adversaturum illi, qui eidem contradicerent, & divina illius decreta violarent. S. August. ait, ubi aliqua consuetudo in Ecclesia universum servatur, spectandam esse tanquam ab Apostolis profectam, vel a Generalibus Conciliis manantem, quorum auctoritas, ait ille, *semper saluberrima fuit Ecclesiae.* Ex libro primo contra Donatistas scribit Controversiam de rebaptizandis illis, qui ab Haereticis abluti fuissent, non nisi per plenum, & generale Concilium finem esse habituram; & libro secundo Capite primo docet, id quod in generali Synodo decretum fuit, praerendum esse privatae auctoritati Episcoporum, & Conciliorum Provincialium; cumque alibi praefatopone videatur generalia Concilia falli posse, cum ait, illa illis *superioribus aliquando emendari, animadvertendum est ipsius non loqui de articulis fidei, ubi nihil est corrigendum, sed de Ecclesiastica Politia, & de iis, quae pertinent ad mores, ubi necesse est, mutationes occurrere pro varis temporum, locorum, & personarum circumstantiis.* Dicere etiam possumus nomen *pleni*, vel *plenus* apud S. Augustinum desumi pro *ampliori*, vel *nationali*, non autem pro universali, veluti cum alio in loco plenarium vocat, Synodum Hipponensem; & Patres tertii Carthaginensis Concilii, inter quos ipse aderat S. Augustinus, Capuanum Concilium plenarium appellent. Fatetur autem particularia, seu Provincialia, seu Nationalia Concilia falli posse. Distinctio haec reserari non potest, quod quidem ipse etiam utitur eadem libro septimo contra Donatistas, cum ait neminem temere se se immiscere debere, ut sustineat opinionem, quae acceptata non fuerit ab aliquo *Regionali* Concilio (quo nomine Provincialia significat) sed ea, quae confectur, accipit, & confirmavit *universalis Ecclesia*, quae subest regimini Domini nostri, & Salvatoris Jesu Christi, posse a quopiam cum omni certitudine sustineri. *Institutio Catholicae Parisiense.*

Concilia esse debent oecumenica, ut vni habeant constituendi articulum de Fide; debent esse libera, ne contristetur Spiritus S. & ut veritas locum habeat. Praeterea Conciliorum libertas non pendet, neque metienia est ex hominum libere, & secundum privati cuiuslibet desideria, sed ex iudicio Coetus totius. In illis procedendum est cum spiritu Caritatis, humilitatis, & veritatis. Ut autem sint legitima, convocanda, cogendaque sunt auctoritate illius, qui supremum Pastorem designat, & qui illius locum tenet in Ecclesia. Denique per Concilia Catholica ab Haeretico secesserunt; membra cum capite, caput cum membris coniunguntur, & sic unum Orile, & unus Pastor. *Idem.*

Fideles omnes pertinent ad Ecclesiae unitatem, quemadmodum diximus, sed Corpus duntaxat amittere nequit hanc unitatem. Privati inde possunt avelli. Hoc ipsum dicendum est de Ecclesia Sanctitate. Omnia membra ad Sanctitatem vocata sunt, non autem omnia Sancta sunt, & quae Sancta sunt, a Sanctitate excidere possunt. Hoc ipsum dicitur de Catholicitate, & Apostolicitate Ecclesiae. Haec bona sunt, in quorum partem accedere possunt membra singularia; sed quae certe invariabiliter, & secundum omniae latitudinem uni tantum Corpori conveniunt. *Auctor vocat.*

Membra Myrtici Corporis Jesu Christi, videlicet Ecclesia in unitate sua pendet potissimum ab unitate Capitis sui. Idem ad unitatem Ecclesiae pertinet, illam substantiam esse Supremo Capiti visibili, cum eodem conjunctam esse, cum illo communicare, quodlibet membrum ab eo pendere, ordinemque suum servare, quin alios prohibeat, ne manibus suis perlangantur; quod plane a Sancto Paulo declaratum est. Cum autem Jesu Christi Ecclesia sit una, Haeretici, atque Schismatici, qui illam deserunt, non pertinent ad Ecclesiam, uti videre est in vita

Prerogative Ecclesie Catholicae.

De Concilio Romano auctoritate.

Quae necessaria sunt ad Concilium oecumenicum constituendum.

Membra Ecclesiae aliqua in re participant de bonis Ecclesiae, sed non de omnibus.

Ab Ecclesia unitatem praesertim non esse Caput per illius.

San.

Sancti Petri Martyris, ubi Arrius Hæreticus multa cum impletate sciderat tunicam Domini Nostri, quæ est Catholica Ecclesia, defrens unionem, & communicationem, quam cum Sancta Romana Sede habere, & retinere debebat.

Admirabilis consensus, qui tot in populis, ac sæculis invenitur in rebus ad Fidem spectantibus ad doctrinam etiam, & ipsam Sacramentorum administrationem, necnon earumdem legum observantiam nobis perspicue ostendit Ecclesie unitatem, eademque esse vere Unum Corpus, unum Spiritum, unum Dominum, unam Fidem, unum Baptisma, unum Deum, & Patrem omnium. Omnia hæc autem inde procedunt, quod Sancti Petri Cathedra, ad quam refertur universalis Ecclesia, Cathedra est unitatis. Convertere quocumque cupis, in omnibus Ecclesie locis, qui cum Sancta Sede communicant, videbis omnes ubique eadem credere, omnes jejulare, omnes orare, omnes uno eodemque modo sacrificare, & facile deprehendes in omnibus unum esse cor, & animam unam quoad ea, quæ pertinent ad Religionem. E contra vero si illos respexeris, qui a Sancta Apostolica Sede separati sunt, quid in illis videbis, nisi id quod per imprecationem illis olim portendebat Propheta: Præcipua Domine, & stitide linguas

eorum, quia vidi iniquitatem, & contradiotionem in civitate. (ad Ephes. 4.) Voluit illi, Sanctus Augustinus inquit in hunc Psalmum, eundem sermonem loqui: recedant ad Ecclesiam, ubi inter linguarum varietatem, una tantum quoad cordis fidem invenitur. Idem.

Quamquam habeant in Ecclesiam auctoritatem Concilii; tamen negari non potest, quod minus Ecclesia diu illis caruerit; neque in tota Ecclesiastica historia liquet a Sanctæ Sedis decisionibus [ad Concilia] provocari consuevit; quod innuere voluisset videtur Sanctus Augustinus contra errores Pelagii & Sectatorum illius. Roma locuta est, causa finita est, ut solentur & error. Supponitur semper servatas fuisse formulas, & necessarias condiciones, potissimum vero cum Præfules, quibus credidit Deus depositum Fidei in diecessibus suis, ad Papam confugerunt, ut de aliquo decideret argumento ad Fidem spectante. Hæc doctrina nullam hodierna die patitur fiduciam, namque post Sanctæ Sedis decisionem, quæ petita fuit contra hujus temporis novitates; Ecclesia Gallicana jure pro schismaticis, atque rebellibus habet eos, qui provocant ad Concilium: neque enim ambigunt, quominus hæretici omnes ad illud provocaverint hæc mente, ut in erroribus suis perseverarent, & effugerent damnationem.

DE CAPITATE VISIBILI ECCLESIAE JESU CHRISTI:

Vel de Supremo Pontifice Sancti Petri successore.

MONITUM.

Enebrarum filii, videlicet omnes Christiane Religionis inimici in suscepto consilio reformandi, & potius evertendi Ecclesiam a Dei Filio constitutam, & super Apostolo Sancto Petro edificatam, egyptiam sane politice rationem excogitarunt, incipiendi videlicet fundamentum ipsum labefactare, ut deinde tota edificatio moles ruat: videlicet impuginare visibile Caput Ecclesie, asserere illi gubernaculum navis hujus tot perfectionem tempestatibus agitata, Spirituale Jesu Christi regnum super terram non invisibile solum per plura secula efficere, verum etiam inde superiorem auferre, Anarchiam constituturæ, & regimen sine subordinatione, pendens nuce ex visusque subditi voluntate, & ut omnia verbo complectar, destruere, & evertere opus Filii Dei, quod est Ecclesia, illum tollendo, quem sibi Vicarium in terris constituit, ut illam visibiliter regeret secundum libertatem potestatis, & auctoritatis illi collate.

Pater, quid fieret de Ecclesia sine Capite, & quale res ipsa hoc Caput est, videlicet Sanctus Petrus, & in persona sua successores illius: quippe Ecclesia universa, Concilia, Patres, Doctoresque illum pro tali cognovit omnibus sæculis: neque enim aliquam vera subsistere possit Ecclesia; quandoquidem nulla fuit unquam Religio neque apud Ethnicos quoque, qui semper habere Caput, & quandam Pontificis speciem: eo usque, ut Imperatores ipsi hæc sibi poposcerint dignitatem, tanquam reliquarum amplissimam, & que illi majorem conciliabat in populis reverentiam. Apud Judæos nomine Judices, etiam Summus Pontifex, ut docet Scriptura? Nullus denique politicus Cæsar est, ubi non sit Tribunal, ubi sus dicatur, & aliquis qui præsit variis contentioibus, quæ suboriri possunt non solum in causis pertractandis, verum etiam in legibus, dubitationibus, & contentioibus, quæ in Civitatibus omnibus solent accidere. Itaque velle, Ecclesiam, quæ regimen est perfectissimum, sapientissimum, & optime institutionem, quale esse oportet opus manuum Dei, esse sine Capite, idem est ac illam profus evertere, & ad nihilum redigere. Videbimus deinceps quanam sint jura, potestates, & qualitates Capiti huic necessaria; quamque honore, & que illi obedientia debeatur.

DE SUMMO PONTIFICE

Sancti Petri Successore.

Si in Ecclesie universalis definitione dubitari non potest, quominus ille, qui illius visibile Caput est, potissimum illius partem constituat; necessario fatendum est, huic non desse jura quædam, & quandam potestatem inherentem qualitati Summi Pontificis, & Capitis Ecclesie universalis. Quemadmodum in lege veteri, qui hoc in apice constitutus erat, plurimis præditus erat prerogativis, quam ceteri et populo, qui illi erant tanquam subditi in illis, quæ pertinent ad religionem; ita necesse est, ut habeat jura, & prerogativas præ ceteris vulgo fidelibus, atque etiam Apostolis. Quamobrem, quin attingamus id genus quaestiones odiosas, & nobis ad rem nostram inutiles de variis assertivis jurebus Conciliorum supra Pontifices, vel Pontificum supra Concilia, vel super temporalem Principum auctoritatem; ecce quod indubium est, & in praxi positum ab ipsis usque Ecclesie primordiis exceptis nonnullis particularibus casibus, de quibus hic non est disputandi locus; ecce, inquam, jura, & prerogativa Successoris Sancti Petri, quatenus Caput est universalis Ecclesie, quin de eodem loquamur, quatenus est peculiaris Episcopus Romanus. Cum hoc in loco nequaquam contra Protestantem loqui aggrediamur: satis erit citra disputationem ostendere, vi solius antiquitatis Primatum Sancti Petri, & Pontificum, qui eidem in Cathedra Romana successerunt; nec non præ-

rogativas, & jura, quæ ab hoc Primatu divelli non possunt, quæ de re inter omnes Catholicos constat. Itaque quin unquam divertant ab hoc principio ex sola antiquitate delumpto per simplicem expositionem Conciliorum, Patrum, & ipsorum etiam Pontificum, ostendo quid venerabilis vetustas, de his articulis semper crediderit.

Ecclesia, quæ Romana appellatur sola gaudet privilegio, quo una, Sancta, Catholica, & Apostolica dicitur, & habetur; qui quatuor characteres Ecclesie Jesu Christi, nulli cuiquam Societati præter hæc congruunt. Ecclesia autem Romanæ nomine intelligimus eorum fidelium, qui Romæ Episcopum colunt tanquam visibile Caput in terra, eique quatenus tali obsequuntur. Romæ autem Episcopum Papam nuncupatur, quod nomen Patrem significat. Nomen hoc olim indiscriminatim Episcopum omnibus tribuebatur; fuit enim quodam in sensu Patres Ecclesie. Obtinuit autem consuetudo plurium seculorum, ut uni Romæ deferretur Episcopum, qui quatenus Caput Episcoporum, Pater est totius populi Christiani, ut illum Sanctus Augustinus appellat, quia successit in Sedem, atque auctoritatem Sancti Petri, qui Romæ mortuus est, postquam ibi sui Episcopatus Sedem constituit, & qui ab ipso Jesu Christo constitutus fuerat Caput Apostolorum. Antiqui recenti.

Prolixo opus non est dissertatione probaturum Primatum esse visibile Caput universalis Ecclesie a Jesu Christo constitutum. Ingentia, & erudita volumina, quæ tot literati viri hujus, & superioris sæculi ediderunt ad veritatem hæc explanandam, hoc argumentum exhauserunt; quippe est

que protulerunt quædam solidissimam afferri potest de hoc fidei nostre articulo, a quo pendet perfecta hæc unitas, quam Ecclesie necessariam esse conspeximus. Dicam solum ea, de quibus inter Catholicos convenit; a Jesu Christo delectum esse Apostolis omnibus fuisse Sanctum Petrum, ut illi conferret non solum Primatum ordinis, honoris, & gradus primam conferendo Sedem, ut ipse illi, qui primus est inter pares dignitate, donis, potestate, & gratia, quæ ab Episcopatu, & Apostolatu separari non possunt, verum etiam Primatum jurisdictionis, potestatis, & auctoritatis in fideles omnes Ecclesie totius, cuius Caput constitutus est. Hoc illi discunt esse celeberrimo eo loco Evangelii capite decimo sexto Apostolis Jesu Christo seiscitanti, quid de se crederent: Tu es Christus Filius David; (Matth. 16.) Divinus ille Salvator fides ipsius Elogium celebrans, dixit illi: Beatus es Simon filius Jona, quia non caro, & sanguis revelavit tibi; sed Pater meus qui in Cælis est. Et ego dico tibi, quia tu es Cephas (Ibidem) (hoc est Syriace Petrus) & super hæc Petram edificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prevalebit adversus eam, & tibi dabo claves Regni Cælorum, & quod ligaveris super terram, erit ligatum in Cælis, & quod solaveris super terram, erit solutum in Cælis. Idem.

Veteres, qui testimonium perhibuerunt Primatum Sancti Petri, ac supremæ illius potestatis in Ecclesia universali, communi sententia istis verbis innixi Jesu Christi, illum contulerunt etiam Episcopis Romæ, qui sunt successores Principis Apostolorum in hac Cathedra. Nihil est adeo commune in Conciliis, & Patribus, ubi eadem quæ dicta sunt de Sancti Petri Primatu, & de prerogativis Cathedre ejus Romanæ, inveniantur de verbo ad verbum repetita ad experimentum Primatum Papatum, Supremamque eorum jurisdictionem in iis, quæ ad fidem pertinent, & Superioritatem Cathedre eorum, & Ecclesie Romanæ, cui declarant ceteras adherere debere tanquam lineas centro suo, & tanquam origini unitatis Sacroralis. Ideo Ecclesiam universalem nos Catholicam dicimus, Apostolicam, & Romanam: quoniam opus est, ut omnes particulares Ecclesie, ex quibus magnum Corpus istud constat, & conjunctæ sint communionem cum Romano Pontifice capite suo: ut sint membra veræ Ecclesie Jesu Christi, quæ una est per unionem hæc, quæ perfectam ejus unitatem constituit. Ita intelligendum est secundum omnem antiquitatem oppositam novitati Protestantium, id quod Catholicis creditur de S. Petro, & successoribus ejus in Episcopatu Romæ; unde facile deinceps est videre, semper secundum antiquitatem, quæ prerogativas, & quæ jura Primatus iste conferat Papi, Sancti Petri successoris. Idem.

Arduum non erit statuere Romanam Ecclesiam a Sancto Petro fundatam fuisse; ipsam primum fuisse Romanæ urbis Episcopum, & Papis successores esse illius in hoc Episcopatu. Patres omnes, & Auctores antiqui, qui asserunt S. Petrum fuisse Romæ, dicunt etiam ipsam peculiarem Ecclesiam illam fundasse. Verum est, nonnullis eorum illi hujus functionis socium tribuere S. Paulum, ut hodierna quoque sit die, neque perperam a quia uterque ibi variis temporibus annuntiauerunt Evangelium, & uterque simul Martyrio suo illustrem illam Ecclesiam consecraverunt. Sed ubi loquuntur, quod æquissime faciunt de Episcopatu, & Cathedra Romana; illam unice Sancti Petri Cathedram vocant, quin Sanctum Paulum adiciant. Itaque in dubium revocari non potest, quominus antiquitas univerfa cognoverit Sanctum Petrum solum esse Apostolum fuisse primum Romanæ urbis Episcopum, quod Blondellus ipse insignis Protestantis fateatur. Itaque cum Optatus, Milevitanus, S. Hieronymus, Sanctus Augustinus, alique Romæ recentent Episcopos, semper S. Petrum omnium primum memorant, ac descendunt usque ad illum, qui ævo suo tenebat Sanctam Sedem, ad ostendendam jurem successionem Papatum a S. Petro, cuius legitimi fuerunt successores, & cuius Cathedram repleverunt; quod sepiissime Sancti Patres, & Concilia testantur. Antiqui recenti.

Non desunt, qui dixerint Episcopos utpote Apostolorum successores, omnes quatenus tales esse per Cathedram Sancti Petri. Nos quoque hoc ipsum asserimus, ut illi; & omnes consentiant opus est ob rationem, quam sum allaturam. Quemadmodum Ecclesia universalis una est, & unum totum compositum est omnibus peculiaribus Ecclesiis cum Ecclesia Principe conjunctis, quæ est origo, principium, & centrum unitatis eorum: ita in Ecclesia una tantum est Cathedra & unus Episcopatus compositus est omnibus Cathedralibus Episcopalibus per communicationem quam habent cum capite hujus Ecclesie, & cum hac Cathedra Principe, quæ est origo, principium, & centrum unitatis, & a qua unitas ista procedit. Ita ut sicuti omnes fideles sunt in eadem Ecclesia, ubi capiti ejus adherent, ita Episcopi omnes generantim sumpti, & quilibet singillatim, sunt super eadem Cathedra per communionem, quam habent cum illo, qui sedet super Cathedram Principem, ex quo per unionem hæc quam servant cum illa, procedit unitas Cathedralis, & Episcopatus in Ecclesia. Sed præterea singuli eorum pecu-

liarem habent Cathedram suam, cuius aliorum nullus est participes, quemadmodum omnes participes sunt hujus Cathedralis, quæ una est in Ecclesia universali. Et quia Sanctus Petrus caput est, non solum peculiaris illius Romæ Cathedralis, verum illa etiam Ecclesie totius fæpe vocatur a Sanctis Patribus Cathedra Sancti Petri. In hoc igitur sensu omnes Episcopi sedent in Sancti Petri Cathedra, quomodo Doctores Legis antiquæ sedebant super Cathedra Moyis. Sed omnes Episcopi, non ideo sedent super Cathedra aliorum Episcoporum, cum singuli solide possideant suam, tanquam partem universalis Episcopatus. Hoc igitur modo intelligendum est, cum dicimus omnes Episcopos esse Sancti Petri successores. Idem.

Si consuleretur antiquitas, repetentibus prima Ecclesie secula constanter innotesceret primatum Sancti Petri semper magis crevisse. Et patet ratio ex testimonio omnium fere Sanctorum Patrum passim in operibus suis dicentium, illum esse præcipuum Cathedram, cui cetera adherere debent; illum supremam habere potestatem, quia illi credita fuit cura agnorum filii Dei; illum recepisse primatum, ut una esset Ecclesia; illum, primum esse, principium, caput, & coriphæum Apostolorum; illi a Jesu Christo traditum fuisse exterioris Ecclesie sui regimen, & præfecturam super fratres suos; illum prælatum fuisse omnibus Apostolis, & regere ipsos etiam Patres cum centum aliis id genus encomiis, quæ omnia magifice primatum ejus significant; quod sepe in generalibus Conciliis repetitum, & approbatum est. Idem.

Supereminens Sancti Petri dignitas adeo insignis erat apud ipsos Ethnicos temporum antiquorum, ut Porphyrius unus ex celeberrimis ævi sui Philosophis, obiceret fidelibus, quemadmodum testatur Sanctus Hieronymus, quod tanta fuerit Sancti Pauli temeritas, ut ausus fuerit reprehendere Sanctum Petrum Principem Apostolorum, & Magistrum suum. Cum ergo venerabilis antiquitas primatum Sancti Petri crediderit, quem Protestantibus impugnant per doctrinæ suæ novitatem, jure cum quodam Sancto Patre illis dicere possumus: Desinas inesse novitas reprehensam. Ceterum adeo patet Jesum Christum, qui vult Ecclesiam suam permanere usque ad consummationem sæculi, contulisse Sancto Petro primatum, ac supremam dignitatem capitis visibilis universalis Ecclesie pro ipso, & successoribus ejus in hac Principe Cathedra, quam Magnus hic Apostolus Romæ constituit, ut supervacaneum esset id argumentum probare. Si enim ita admitteretur sepe, quæ ut ad successores illius non migraret, sequetur, post Sancti Petri obitum Ecclesiam lapsam fuisse; neque habuisse amplius illud unitatis principium, quæ una sit, & illam habuisse corpus sine capite, & adificium sine fundamento. Verum non ne liquet, natura ipsa ordinem huic constitutum esse in legitimis successoribus Regum, aliorumque Principum, atque Ducum in rebus publicis? Episcopi, Metropolitæ, Primate, & Patriarchæ in Ecclesia; ipsi etiam apud Protestantes Ministri succedant in prædecessorum suorum jura, & potestatem. Idem.

Omnès Catholicis qui sciunt, Papis esse successores Sancti Petri, omnes in hac re consentiant; non autem omnes Hæretici: non enim desunt inter recentiores, qui audacter negant divinum hunc Apostolum unquam fuisse Romæ, atque suam in urbe illam Cathedram possidisse. Quam inauditam sententiam probant silentio Sancti Lucæ, & Sancti Pauli, qui Romæ fuerunt; & qui de Sancto Petro fuisse locuti, ibique invenissent Fideles, si ante ipsos ibi predicatum fuisset Evangelium. Ad hæc quamdam asserunt Chronologia ab ipsis ad libidinem confarctatam Actuum Apostolicorum, quæ nullo pacto cum Sancti Petri historia potest conciliari; & demum unatur etiam Epistolis hujus Apostoli, ex quibus liquet missionem illius fuisse in Asia, & ipsum obiisse Babylonem: quæ omnia superius a nobis consutata sunt. Antiqui recenti.

Nil melius ostendit quæquam sit imbecillitas, & illusio mentis humanæ, quam cum per ingenium sibi superbiorem excutere vult auctoritatem, cui sese subijcere debet, ideoque opponit illi fallaces argumentationes suas, quæ non nisi ad eorum cecitatem, & vanitatem detegendam profunt. Quamvis nullum aliunde nobis lumen suppetere videretur, & Cathedre Romanæ S. Petri; nemo unquam cordatus vir sinneret sibi suam fieri per hæc argumenta, quæ nihil concludunt, & facili negotio exsultantur. S. Lucas nihil horum dixit in Actis Apostolorum. Ibi locutus est de itinere S. Pauli in Arabiam, & de ejusdem reditu Damascum, mox Jerusalem post tres annos itineris ejusdem in Galatiam, de raptu ejus in Cælum, de triplici ejus naufragio, de octo flagellationibus ejus, aliisque id genus ferecentis, quæ passus est? Nunquid ex hoc S. Lucæ silentio inferendum est, hæc omnia falsa esse? Quæ nisi Sanctus Paulus ipse scripsisset, vel si Epistola ejus ad Galatas, & illa, quam scripsit ad Corinthios, ad nos usque non pervenissent; hoc S. Lucæ silentium majorem ac vim habuisset ad probandum illa vera

Generalis Concilii de fisiones nō semper necessarias fuerunt in Ecclesia ad hæreticos damnandos.

Idem in re hanc de fisionibus.

Idem in re hanc de fisionibus.

Ecclesia Romana fides est veræ J. C. Ecclesie caput visibile est Petrus.

In Ecclesia non tantum est Cathedra Sancti Petri, sed etiam aliorum Episcoporum.

De Primatu S. Petri qui ab ipso Jesu Christo constitutus est Caput.

Primatus S. Petri semper se laicius extendit.

Ipsi etiam libidini fuerunt innotescens S. Petri dignitatem cognoscere.

Quam inaudita sit opinio de primatu S. Petri in Romæ fuisse.

Ejusdem argumentatio.